

בארה של תורה

פשוט עיון ודרש בפרשת השבוע ופניני השקפה ומוסר / נכתב ונערך ב"ה ע"י הרב ראובן גולן

י"ל ע"י מוסדות "דרכי תורה" רחובות (רח' הי"ש 12) לאור חזונו ומשנתו של מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל

כתובת המערכת:

רחובות - ההגנה 56/5

טל' - 054-8410805

דוא"ל להערות וקבלת

העלון מדי שבוע:

rg5740@gmail.com

גליון 816 תשרי תשפ"ד שנה יח'

מוקדש לע"נ המנוחה אליס בת שמעון ע"ה ע"י ידידנו רודף עדקה וחסד ר' עירד מעין הי"ו

מדברי הגאון רבי מאיר טוביה פולק שליט"א, משגיח ישיבת 'עטרת ישראל' לצעירים, על חובתנו והשקפתנו בשעה זו.

"ישמע אל ויענם"

ממנו! אין שום כח בעולם שיכול לעשות משהו! שום כח בעולם! לא ערבים ולא מחבלים! רק רצון ה'!

מה שעד היום לא עשו כאלו דברים - ושבעי"ה לא יעשו, זה הכל מסיבה אחת: **כי זה רצון ה'!** הוא היחיד שיחליט מה ומתי, איך ולמי!! להכניס לדם שלנו את האמונה הפשוטה הזאת!! רק הקב"ה!

כאשר האדמו"ר מצאנו קלויזנבורג זצוק"ל הגיע לאושוויץ, זרקו אותו מהרכבת החוצה בבזיון, ושם במחנה, הוא ראה את הארובות המעשנות והבין בדיוק את משמעות המצב, לאן מובילים אותם ולשם מה. ואז ניגש הוא לשני בחורים שעבדו שם בעבודות הכפיה, תפס אותם ואמר להם: "יהודים! אתם מאמינים שהקב"ה פה איתנו!!" ענו לו:

"כן!! אנחנו מאמינים שהוא פה איתנו!!" אמר להם הרבי: "אם ככה - אנחנו עוברים בס"ד את אושוויץ!!!"

אין ב'טעות'!!! הכל ספור! הכל מדוד!!! זה לא המחבלים מחליטים איפה יכנסו, ולא הם מחליטים במי יגעו ובמי לא! כל הרוג, פצוע או שבוי רח"ל, הכל נגזר משמיים לפרטי פרטים! כל אנחה של יהודי, כל 'אוי' של יהודי ושל בני משפחתו - ספור ומדוד!! אין משהו אחר! הוא מנשים את כולנו, השמש והירח, הים, היבשה והכוכבים, הבעלי חיים ובני האדם, וכ"ש עם ישראל, הכל ממנו בכל שנייה! אין עוד מלבדו!!

ואדרבה: כמה שהסיפורים הזויים יותר ובלתי נתפסים יותר, איך הצליחו ובאיזו קלות - הרי כמה שהסיפור יותר 'הזוי' הוא צועק יותר אמונה! סימן שאין לנו שום נגיעה בעניין! כך רצון ה', ורק רצון ה'!

בדיוק על זה צעקנו והכרזנו שעות רבות בראש השנה וביוה"כ ובהושענא רבא - ה' הוא המלך! אין בטעות! אין בלי כוונה! הכל מחושב! נזכור: האמונה הזו החזיקה כל יהודי בכל מצב שהוא, מול אימפריות ומול שונאים בכל הדורות! מה רצון ה' הוא מה שיהיה!

ואם כך, מה יש לפחד מהם? אם נגזר על האדם למות ח"ו, אז גם בבית אפשר למות. הערבים לא מחליטים! לכל כדור יש כתובת, לכל טיל וגם לכל מחבל יש כתובת!! אז מה יש לפחד מהם?! הפחד שלנו הוא מהעבירות שלנו, ועליהן צריך לשוב בתשובה ולהתחזק.

מי שחי אמונה רואה כל דבר בראייה גבוהה, רחבה ונצחית. זה לא המחבלים, ולא איראן וכו' וכו', זה הקב"ה, ורק הוא. ואצלו הכל מחושב. מי יודע חשבונות ומי יודע? רבינו יונה בשערי תשובה (בשער ג') כותב על הפסוק "כי תצא למלחמה על אויביך וראית סוס ורכב עם רב ממך לא תירא מהם כי ה' אלוהיך עמך" וז"ל: "הוזהרנו בזה שאם יראה אדם כי צרה קרובה תהיה ישועת ה' בלבבו ויבטח עליה!" לא ערבים ולא חמאס, ולא שום כח אחר!! שום דבר לא, רק רצון ה'!

ומי שמתבונן בהרגשה זו ומתחזק בה, הרי זוכה למה שכותב בחובות הלבבות (פ"א) **שמהות הביטחון היא 'מנוחת נפש הבוטח'! אדם שיודע שהכל משמים והכל טובה, ושום בשר ודם לא יוכל לעשות משהו ליהודי, הוא חי במנוחת הנפש, הוא רגוע ולא מפחד מאף כח בעולם, כי אין דבר שזז בלי רצון ה'. הוא יוצר אור והוא בורא חושך, הוא פוקח ומלביש זוקף ומכין ועושה, והכל מכחו ובידו.**

זהו היסוד הראשון: אנחנו ביד ה' לגמרי! שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד! אין צד שני! הכל בידינו ואין לנו מלך אלא אתה.

[אמנם צריך השתדלות של שמירה כפי הנדרש, אבל להיזהר מכללים מוגזמים! יהודי חי את רצון ה' ויודע שהכל ממנו, אבל לא להיכנס ללחץ ולאווירה של פחדים. להכריז את האמונה, שאין עוד מלבדו!]

היסוד השני: לא מבינים, לא שואלים!

אחרי שראינו את היסוד הראשון - לחיות את רצון ה', לפעמים מתעוררות שאלות שונות, ובפרט במצב שכזה: למה זה קרה? ומדוע בכזה יום ואחרי כאלו ימים? כאן צריך לעזוב את היסוד הבא, את המסר הגדול והעצום, שגם הוא מנסיונות זמננו:

אי אפשר לתאר ולשער באיזה ניסיון עם ישראל נמצא בשעה זו. מי יודע איזה מקום ענק יש עכשיו לדורנו בכל הנצח של עם ישראל. עם ישראל, עם למוד ניסיונות רדיפות ושמדות. הנתונים שנשמעים ונראים כעת אלו מושגים שאנו לא רגילים אליהם, לא מכירים את הדברים האלה, את המספרים הללו, ה' ישמור. קשה לעכל את זה.

בעצם יום שבת קודש - שמחת תורה - סיום כל הימים הגדולים והקדושים, נכנסים המוני פראי אדם, טובחים בעם ישראל, חוטפים ושובים, באכזריות נוראית שאי אפשר לתאר. עם ישראל סובל. קשה לו. כמה משפחות, כמה אומללים, כמה מפוחדים, לא יודעים מה קורה עם קרוביהם, לא יודעים מה קורה עם חבריהם. אי אפשר לתאר את ממדי האסון. והפחד הגדול הוא שגם לא יודעים מה ילד יום ומה יקרה הלאה.

מה עושים? מה יהודי צריך לחשוב בכזו שעה, מה רצון ה' מאיתנו? מי שרוצה להישאר נורמלי, להישאר שפוי, להיכנס לשליחות ולמערכה כראוי לאיש יהודי, צריך להיזהר מאד מאד מכל מיני תיעודים שמופצים ותמונות שונות. זה הורס את החיים וזה סכנת נפשות, וכבר שמענו על מקרים כאלו בימים אלו ממש! זה חלק מהחורבן! אנחנו לא בנויים לראות את כל זה ולהישאר נורמליים!! אכזריות נוראית! תמונות זוועה! נזק בלתי ישוער לכוחות של הגוף, למצב רוח! זה מחליש את החיים! להיזהר מאד מאד!

חוץ מזה, עצם ריבוי החדשות מאבד את המסר הגדול! אפשר להתעדכן פה ושם, בסדר, אסור להתעלם ממה שקורה; אבל הפרטים והרציפות, ולראיין כל אחד, ולדעת בדיוק מה קרה - לשם מה!! תיאורי הזוועה רח"ל שאי אפשר לעכל אותם, לא מועילים לכלום, ועלולים כאמור, לאבד את העיקר.

הרמב"ם באגרת תימן מדבר על הצרות של הערבים קודם בא משיח צדקו, וכותב שם כך: **"ואנחנו עם היותנו סובלים מהכנתם (היינו ממה שמכניעים אותנו), שיקרותם, ופחזותם מה שאין ביכולת האדם לסבול. מה שאין ביכולת האדם לסבול!"** אנחנו לא בנויים לראות שמתעללים באחינו! ודאי וודאי צריך להתפלל עליהם וכו', אבל לראות את התמונות!! אוי ואבוי! לשמור ולהיזהר מאד!

כמובן, ודאי שצריך בבית לדבר על זה, כי צריכים להרגיש שמעודכנים, הילדים חייבים להרגיש שהם מעודכנים, אבל חובה גדולה לפקח ולשמור על התכנים שהם חשופים אליהם. עלינו לדבר עם בני המשפחה, להסביר מה קורה ומה המצב, לשמוע את הילדים ולהחדיר בהם אמונה ורוגע ללא הפסקה, שהכח היחיד בעולם, שפועל הכל, הוא רק רצון ד', אבל לא להתעדכן ברציפות, ולהידבק ח"ו בתקשורת! לא להפסיד את החיים! לא לעצור את החיים!! ובמיוחד שאין אנו יודעים מה ילד יום.

כעת, נשתדל בס"ד להתחזק בעז"ה, איך יהודי מתמודד עם המצב, עם כל הקשיים.

ראשית נחמד, שלא בכדי סיבב הקב"ה את המלחמה הקשה הזו דוקא אחרי חודש אלול שלם, ר"ה ויוה"כ, עשיית, סוכות והושענא רבה. בימים אלו המלכנו את הקב"ה עלינו בכל לבנו, ודוקא עם המטען הרוחני העצום הזה, עם כל הכח הזה - כעת אנו חדורים באמונה שלמה שהכל מאיתנו ית', ואין לנו לחשוש מאדם רע ופגע רע, ולהתחזק כי הכל ממנו ית', וכפי שנראה להלן.

נציג כאן בע"ה שלושה יסודות של השקפה, ושלושה יסודות של עבודה מעשית לעת הזאת.

היסוד הראשון: אמונה!

אמונה חזקה, אמונה ברזל, יצוקה בבטון! אין עוד מלבדו! זו האמונה הפשוטה שהיהודי חייב לחיות בכל עת וכל שעה. אין מי שיכול לעשות שום דבר בעולם חוץ מרצון ה'! אף גוי! אף ערבי לא יכול לגעת בבנים האהובים של הקב"ה בלי רצון ה'! רק הוא! אמונה פשוטה! רק

לא מבינים ולא שואלים!

וכי אנחנו יודעים חשבונות שמיים!! אנחנו מבינים מה זה נקרא כשנוני על עולם!! מה זה שיקולים של בורא עולם!! אין לנו קמצוץ של הבנה!! אנו רוצים להבין!! מי מעיז בכלל להבין!! בפרט בפרט כאלה סיפורים...!! יש לנו ראייה קצרה! מאות יהודים נטבחים ונהרגים ואלפי פצועים...מבינים משהו!! איך עשו כך ומדוע כך - כל דבר רוצים להבין... בקושי גמרא קשה מצליחים להבין, ורוצים להבין מה בורא עולם עושה!! כמו תינוק שירצה להבין מה אדם גדול עושה! והפער בין תינוק לאדם גדול הוא פער קטן ביותר מול המרחק בינינו לבין הקב"ה! ואנחנו רוצים להבין הכל, ולכן יש לנו שאלות!!

מי יודע, כמה חשבונות שמים יש פה; מי יודע כמה הנושא קשור לגאולה, לסוגיה הנצחית של "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד". ה' מנער אותנו כל הזמן, וגם המקרה הזה הוא חלק מהניער, שנחזור בתשובה לפני ביאת המשיח. בספרים כתוב הרבה מאד על מה שישמעאל יעשה לפני ביאת המשיח באחרית הימים.

הרמב"ם באותה אגרת כותב שהאומה האכזרית ביותר מאז ומעולם זה הישמעאלים: "לא היה מי שהפליג להשפילנו ולהפחיתנו כמוהם". ובמלבי"ם על הפסוק "אוויה לי כי גרתי משך שכנתי עם אהלי קדר" כותב, "שהם (-הישמעאלים) אנשים פראים, אויבים ומעיקים". והרמב"ם שם מוסיף ואומר על נבואת דוד ובקשתו כנגד האויבים הקמים על ישראל, "ודוד המלך לא צעק ולא מילל ולא ביקש תשועה זולת מלכות ישמעאל". וידועה התבטאותו של מרן החפץ חיים זצוק"ל שאמר "אוי, מי יודע מה הפרא אדם הזה עוד עלול לעשות לעם ישראל באחרית הימים!"

וצריך להוסיף עוד: הרי מי יודע מה החשבונות של אחרית הימים והגאולה העתידה, ואולי אלו הצרות האחרונות לפני ביאת המשיח. חשבונות עצומים עצומים, שאינם בהשגתנו מעיקרא. ואף גם זאת, שיהיה ברור: ההרוגים שנטבחו במאורעות הם מתים על קידוש ה', והרבה לא זכו לזה! כל מי שנהרג כי הוא יהודי (ולענין זה אין נפק"מ מה דרגתו הרוחנית) נכנס לגן עדן בלי משפט! ואף הפצועים והשבויים - ישלח ה' להם גאולה וישועה, הרי הסבל הזה הוא סבל על קידוש ה'! יש לך שנהרג על קידוש ה', ויש שסובל על קידוש ה'!! ממש קרבנות ישר לגן עדן! הרבה גדולי תורה רצו למות על קידוש ה'!

הקב"ה מולך על כל העולם, וכל יהודי, כל אחד ואחד, אהוב לו! כל יהודי מושגח בהשגחה מופלאה! אנחנו לא מבינים בחשבונות שמיים, אנחנו יודעים שהם זכו למות על קידוש ה'. בספרים גם כתוב על האמור "נחשבנו כצאן לטבח יובל" שהביטוי "נחשבנו" הוא מלשון חשיבות, שזכינו להקריב עצמנו לבורא ית' בהליכה לטבח. וזו חשיבותנו וגאונותנו, שאין אנו מבינים כלום, ובטוחים במלכנו אבינו אוהבנו בלב שלם.

היסוד השלישי: זהירות מ"כחי ועוצם ידי"

נקדים ונאמר, כי מרוב שהתרגלנו למושגים מסויימים קשה לפעמים לשמוע את הדברים הבאים.

משמים הראו לנו שעם כל הטכנולוגיה והכח והמצלמות וכדו' - נכנסו המוני המוני מחבלים! לחנך אותנו שלא לסמוך על כחי ועוצם ידי!! רק הקב"ה שומר, ואם ה' לא ישמור עיר שוא שקד שומר. עומדות היו רגלינו במלחמה רק בגלל שערך ירושלים!

העיסוק והתליה בבעיות ובתקלות הבטחוניות - זו נפילה באמונה! כל הנושא הוא רק מול הקב"ה! ההשתדלות נדרשת, אבל היא חיצונית, לא היא הגורמת להצלחה או כשלון. נכון שצריך אותה, אבל זה לא הנושא! נכון שצריך השתדלות ואין כאן סתירה בכלל. צריכים השתדלות, אבל מה שעומד מול הערבים זה רק ורק עשיית רצון ה'! רק פעולות רוחניות!!

הרמב"ם באותה איגרת מוסיף וכותב, "מה שיעשו להם לא יעזור, ועם כל זה לא נמלט מחוזק רעתם והתפרצם בכל עת, וכל אשר נסבול כדי לעמוד עמם בשלום יעוררו עלינו מלחמה וחרב"!! אי אפשר להתעסק איתם,

ועוד כותב שם: "יכול שכן כשנעורר כח ונתפאר להם במלוכה... וכו'". מהמשך דבריו שם נראה שאדרבה, שאם מתעוררים מולם ביותר כח והתפארות, הדבר עלול רק להחמיר את המצב רח"ל.

שכן כאמור, העסק כלל לא מולם, כל הנושא זה הקב"ה! הקרב לא שם! לא שם המלחמה!! ובכלל, וכי שייכת השתדלות איתם? תראו מה קרה בכמה שעות עם כמה מחבלים!! ועוד לא דיברנו על הצפון ולא על כל הערבים בארצות מסביב, ופשוט שרק בהשגחה שמימית ובניסים גדולים אנו ניצלים מהם. ולכן עלינו להיזהר מאד מהרגשת כח ועוצמה.

נסכם אם כן את היסודות שראינו עד עתה: יסוד ראשון - אמונה חזקה ביותר שהכל מהקב"ה השולט בכל; יסוד שני - איננו מבינים חשבונות שמים, ואיננו שואלים שאלות, ומאמינים בלב שלם שהקב"ה נמצא, שומר, עוזר ומושיע ומגן; יסוד שלישי - עלינו להיזהר מתחושת 'כוחי ועוצם ידי', והאמונה בהשתדלות החיצונית מחלישה את השמירה ח"ו.

לא סומכים על שום כח, רק בורא עולם הוא השומר היחיד, הוא הנותן כח לכולם. "אין לנו על מי להשען אלא על אבינו שבשמים". בואו עם קדוש, נאמין בכל זה מתוך רחמים, ולא מתוך צרות ואסונות ח"ו, ונזכה ברחמים רבים לישועה בקרוב.

נשתדל להתחזק בס"ד למעשה בשלשה ענינים:

ענינים אלו מבוססים על שלשת עמודי העולם - תורה, עבודה וגמילות חסדים, המקבילים לתשובה תפילה וצדקה, שבכוחם להעביר את רוע הגזירה.

הענין הראשון תורה - תשובה: תורה היא השמירה הגדולה ביותר, והיא עיקר התשובה. בעולם הישיבות הקדימו בהוראת מרנן ורבנן שליט"א את תחילת זמן החורף, מתוך אמונה פשוטה שהתורה מגנא ומצלא, ובכזו שעה צריך להוסיף בכח התורה לשמור ולהגן על ישראל. עלינו לחיות חיים של אמת, מה חובתנו בעולמנו, ולהתרחק מהבל ושקר שהם מעיקרי נסיונות זמננו. ונזכור עוד, שהלימוד בשעת דוחק וצרה שווה הרבה יותר מלימוד בזמן אחר.

הענין השני עבודה - תפילה: להתחזק מאד בתפילה, לצעוק ולזעוק אל השי"ת, ובפרט לאור הנאמר בפרקי דרבי אליעזר (ל"ב) "ולמה נקרא שמו ישמעאל? מפני שעתידי הקב"ה לשמוע בקול נאקת העם ממה שעתידי בני ישמעאל לעשות בארץ באחרית הימים שנאמר ישמע אל ויענם!!" ישמע-אל! בעקבות הצרות אנו צריכים להתפלל, ועל שם זה הם קרויים ישמעאל. הם שלוחיו של מקום לעורר אותנו להתפלל אליו, לבקש מאיתנו יתברך "שומר ישראל שמור שארית ישראל ואל יאבד ישראל". אנו פונים רק אליו, וכל תפילה, כל פרק תהלים, הם השמירה האמיתית מול הגזירה הקשה הזו.

נתחזק בתפילה, להתפלל יותר חזק! יותר בריכוז! לבוא בזמן תפילה, ולחזק את כח התפילה!

הענין השלישי גמילות חסדים - צדקה: בזמן כזה, שכ"כ הרבה יהודים מפוחדים, בצרה ובדאגה, הן אלו ששרויים בצרה עצמה בדרום, והן אלו שבעקיפין מצטערים כמו בעלי שמחות וכד', התפקיד העיקרי שלנו הוא לדאוג שלשני יהיה טוב!

דוקא כששומעים כ"כ הרבה זוועות, עינויים והשפלות, צריכים אנו לקבל על עצמנו ולהבטיח בלבנו, לא להשפיל אף יהודי בשום צורה בעולם. רק להטיב, לעזור, לעודד, לכבד, לשמח ולהוסיף צדקה וחסד. ובכלל זה להשתדל ולהרגיע ולשמח את בני המשפחה ואת כל הסביבה, ובכלל, להיות שותפים יותר בשמחות, ללכת ולשמח בכל הלב ובכל הכח, ומעיקרי החסד - לעמוד בתורה ולהתפלל עבור כלל ישראל כולו.

כך נגיש יהודי למערכה כזאת וזה הכח האמיתי להתגבר על כל אויב. אבינו אב הרחמן, זכנו לגאולה שלמה בקרוב, רפא לכל החולים, שלח גאולה לכל השבויים, כי אתה שומע תפילה. ברוך אתה ה', שומר עמו ישראל לעד!

זמני תפילות ב"דרכי תורה"- שב"ק פר' בראשית

מנין פלג המנחה- 16:40
מנחה ערב שבת (קרבות)- 17:45
הדלקת נרות- 17:52
שחרית מנין נץ (קרבות)- 5:50 [בסיום שיעור ועונג שבת]
שחרית מנין מרכזי (קרבות)- 8:00
מנחה מנין א' (קרבות)- 13:30
תהלים לבנות- 14:15
תהלים לבנים- 15:00
שיעור גמרא אליבא דהלכתא מסכת ביצה- 14:15
שיעור בהלכות שבת- 16:00
אבות ובנים- 16:30
מנחה מנין ב' (קרבות)- 17:00
שיעור אור החיים הקד' פתוחי חותם זרע שמשון- 18:30
צאת השבת- 18:42
ערבית מוצ"ש- 18:50
רבינו תם- 19:21

ימות החול (שבוע פרשת נח)

שחרית (קרבות)- א. מנין נץ. ב. 8:00.
מנחה (קרבות)- א. 13:00. ב. 15:00. ג. 17:45.
ערבית- 18:25

זה הזמן לחיזוק!

בס"ד ניתן להאזין לקו "קול ראובן"- שיעורים ושיחות מאת הרב ראובן גולן, בנושאים: הלכה ומוסר, פרשת השבוע, קו החיזוקים, זרע שמשון ועוד.

מספר הקו: 0733-71-81-56

לקבלת צינתוק כשיש שיעור חדש פעלו לפי הוראות המערכת.